

Daniel *Zastavení šesté* **Da 9,1-19**

1. Porozumění Božímu slovu vede k modlitbě (verše 1-3)

Je zde zřejmě míněn tentýž král jako v Da 6,1.¹ Tedy král Darjaveš, kterého zmanipulovali k tomu, aby nechal Daniele hodit do lví jámy. První rok jeho vlády byl asi rok 539-538 před Kristem. Z hlediska politického vývoje to byla nová situace, neboť babylónská říše zanikla a vystřídala ji říše médsko-perská. Právě v této době četl Daniel spis, obsahující Jeremjášova proroctví. Snad se jednalo o stejnou knihu, kterou nyní máme v Bibli. Jeremjáš kdysi ohlašoval Boží soudy, které měly přijít na Judsko prostřednictvím Babylóňanů. Ohlašoval však také dobu, kdy babylónská říše zanikne, a kdy bude Židům dovoleno vrátit se domů. V knize proroka Jeremjáše četl Daniel o 70 letech (viz Jr 25,11-12; 29,10). Po 70 let měla trvat nadvláda Babylóna. Pokud by se tyto roky počítaly od roku 605 př. Kr., kdy dal Nebúkadnesar vystěhovat první skupinu Judejců (do které patřil i Daniel), konec oněch 70 let by se blížil právě v době, kdy Daniel četl Jeremjášovo proroctví. Vláda Babylóna skončila. To napovídalo, že nastává nové období, kdy Bůh svému lidu prokáže milost.

Porozumění slovům Písma vedlo Daniela k naléhavé modlitbě. Byla to modlitba biblicky informovaná. Ozývají se v ní motivy z knihy Jeremjáš. Je postavena na Božím slibu, že po pádu Babylóna přivede Hospodin svůj lid zpět do jeho země (Jr 29,10). Daniel se zde vlastně modlí za uskutečnění Božího slova. Z Bible se můžeme dozvědět o tom, co pro nás Bůh v Kristu připravil. A když tomu porozumíme, i nás to může vést k modlitbě. K modlitbě, aby se ty slavné věci staly skutečností i mezi námi. Boží sliby a ujištění dávají našim modlitbám pevný základ. Víme, že Bůh nás slyší (sr. 1J 5,14-15).

2. Vyznávání hříchů (verše 4-15)

Máme zde patrně jakýsi vzorek těch modliteb, kvůli kterým byl Daniel uvržen do lví jámy. V Da 6,12 čteme o tom, že Daniel prosil svého Boha o milost. Zde máme příklad takové prosby o milost. A protože je to prosba o milost, začíná vyznáváním hříchů.

Verše 4-6: Je zde vidět, že skutečné vyznávání hříchů stojí hodně blízko chválení Boha. Protože skutečně vyznávat své hříchy znamená dávat Bohu za pravdu, vyvyšovat ho jako toho, kdo je spravedlivý. Bůh je veliký a hrozný (budící bázeň). Tak začíná Daniel svoji modlitbu. Bůh je přemáhající skutečnost, kterou slova nemohou plně vystihnout. Bůh je také navýsost charakterní osoba. Zásadně dodržuje dohody, které uzavřel. To byla jeho smlouva s lidem Izraele (srov. Ex 19). Když byli dohodě s Bohem věrní, zakoušeli požehnání. Ovšem oni se proti svému Bohu vzepřeli. Jejich hřích nebyl pouhým omylem. Byl to akt jejich vůle. Bylo to vědomé odmítnutí Boha. A jejich vzpoura se projevila i tím, že neposlouchali Boží varování, které přicházelo prostřednictvím proroků. Jedním z nich byl i Jeremjáš, jehož spis Daniel četl. Proroci mluvili v Hospodinově jménu. Nemluvili sami za sebe a ve svém zájmu. Mluvili, protože je Bůh poslal (a často se i zdráhali své poslání přijmout, čehož je Jeremjáš názorným příkladem, viz Jr 1). A bylo to pro ně i osobní riziko. I v dějinách církve byli lidé, kteří byli prorockým hlasem. Volali církev na cestu následování Krista.

Verše 7-11a: Zde vyniká kontrast mezi Bohem a jeho lidem. Boží spravedlnost je zde stavěna do protikladu k hanbě lidu. Jako by Daniel Bohu říkal: "Hanba nám! Sláva Tobě!" Daniel zcela evidentně uznává, že Bůh byl v právu, když trestal svůj lid za hříchy. Izraeli

¹ Číslování veršů podle českého ekumenického překladu.

naopak patřila hanba, protože se proti Bohu vzepřel a neposlouchal ho. Hřešit je hanebné. Je to ostuda. Ostuda, která teď ještě možná většinou není zjevná, jako ostuda nevypadá. Na Božím soudu se však hanebnost hříchu zjeví naplno. Takovým odhalením hanebnosti hříchu bylo i ukřižování Krista. Náš hřích je takový, že si zasloužíme nejen smrt krutou, nýbrž i zostuzující. Zasloužíme si posměch. Ten posměch, který vytrpěl Ježíš, když visel na kříži. A ovšem až přijde Ježíš podruhé a nastane soud, hanebnost hříchu se také naplno vyjeví. Verš 9 vyjadřuje jedinou naději, kterou hříšníci mají: Boží slitování a odpuštění. Svě činy nemohou nijak omluvit ani obhájit. Jen v Boží dobrotě je pro ně naděje. Boží slitování se naplno projevilo v osobě Pána Ježíše Krista, skrze něhož nám Bůh nabízí odpuštění (sr. Tt 3,4-7).

Verše 11b-14: Zpustošení, které postihlo Judsko, Jeruzalém a chrám bylo naplněním hrozeb, obsažených v Mojžíšově zákoně (viz např. Lv 26,33 a Dt 28,63-67). Bůh dodržel své slovo, jak v dobrém, tak i ve zlém. Tím se liší od svého lidu, který svůj slib Bohu porušil. Pozoruhodné je slovo “bděl” (H. Š-Q-D), s nímž se setkáváme ve verši 14. Objevuje se též v Jr 1,12, kde Bůh Jeremjášovi říká: “*Bdím nad svým slovem, aby se uskutečnilo.*” I v hebrejštině je v této větě pro “bdít” stejné slovo jako v Danielově modlitbě (tedy Š-Q-D). Daniel se evidentně modlí pod vlivem své četby Jeremjáše. Bůh bdí nad svým slovem, aby se uskutečnilo. Bůh nikdy nemluví do větru. Hlavním Božím slovem k nám je Ježíš Kristus (srov. Žd 1,1-2). Bůh bdí i nad tím, aby se uskutečnilo vše, co nám říká v Kristu. Na Boží slova vždycky dojde, to je jedna velká jistota, s níž můžeme ve svém životě počítat.

Verš 15: Daniel připomíná velký Boží čin, kterým bylo vyvedení Izraele z Egypta. Tato událost je nejdůležitější spásnou událostí starozákonních dějin. Její novozákonní obdobou je smrt a vzkříšení Ježíše Krista. Vyvedením z Egypta se Bůh oslavil. A i Daniel připomenutím této události Boha oslavuje. Vzápětí pak znovu připomíná hřích Izraele: Zhřešili jsme. Dobře si povšimněme, že Daniel i sám sebe zahrnuje mezi hříšníky. Je součástí lidu, který proti Bohu zhřešil. I on potřebuje Boží odpuštění. Nehledí na svůj lid jako povýšený soudce. Se svým lidem se ztotožňuje jako ten, kdo také potřebuje odpuštění. V tomto svém pokorném postoji je Daniel příkladem i pro nás.

3. Prosba o smilování (verše 16-19)

„ ... *podle tvé veškeré spravedlnosti* ... “ (v. 16 ČEP) Jen Bůh sám může být příčinou obnovy chrámu a Jeruzaléma. Jen Boží spravedlnost, která se projevuje mimo jiné právě tím, že Bůh drží své slovo. Takovým slovem bylo i zaslíbení obnovy, které zaznělo prostřednictvím Jeremjáše, a které si Daniel přečetl a porozuměl mu. Svými hříchy Izraelci zapříčinili potupení Jeruzaléma a Judska, zpustošení svatyně. Boží spravedlnost však může být důvodem a základem obnovy svatého města i chrámu. Vyzývá-li Daniel Boha ke slyšení a vidění, pak mu samozřejmě nejde jen o to, aby Bůh něco vnímal. Jde mu o to, aby Bůh něco *udělal* pro záchranu Izraele. Ve verši 18 je jasně vidět, na jakém základě se Daniel osměluje prosit Boha. Ne na základě spravedlnosti Izraelitů, oni sami si nezaslouží Boží pomoc. Nýbrž na základě velkého Božího slitování. V Boží lásce má svůj základ i naše záchrana v Kristu (sr. Tt 3,5). Zpustošenou svatyní může být i nejednotná a duchovně nezralá církev. Církev, kde se příliš neprojevuje láska. I za její obnovu se můžeme modlit s ohledem na Boží milosrdenství v Ježíši Kristu. Daniel se modlí rovněž s ohledem na Boží jméno. Chce, aby Bůh byl slavný. My se můžeme modlit s ohledem na jméno Ježíšovo. S touhou, aby jméno Pána Ježíše bylo mezi lidmi ve velké úctě (sr. Sk 19,17).

Otázky k zamyšlení a rozhovoru:

- 1/ Když na sklonku roku 1989 končil totalitní režim, jaké naděje jsme si dělali?
- 2/ Jak jsme se tehdy modlili?
- 3/ Jak na vás působí myšlenka, že naše naděje tkví v Božím slitování?